

نام درس: ادبیات فارسی
نام دبیر:
تاریخ امتحان:
ساعت امتحان:
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

جمهوری اسلامی ایران

نام و نام خانوادگی:
مقطع و رشته: دهم
نام پدر:
شماره داوطلب:
تعداد صفحه سؤال: ۲ صفحه

ردیف	محل مهر یا امضاء مدیر	سؤالات	نوع
۷		<p>قلمرو زبانی</p> <p>۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. (۱)</p> <p>الف) در نوای طوطیان <u>حاذق</u> بودی ب) چو رهام گشت از کشانی <u>ستوه</u> ج) زین <u>نمط</u> آن مست شده از غرور د) کافتاب نعمتم شد زیر <u>میغ</u></p> <p>۲- در عبارت زیر چهار واژه نادرست وجود دارد ، درست آنها را بنویسید. (۱)</p> <p>شیخ بفرمود تا آن روزموشی بگرفتند و درحغه کردند و سر آن را محکم کردند پلاس پاره ایی در پشت بسته از سرما . گفتم اکنون ما را که در حمام گزارد؟ دو لشکر نضاره بر این جنگ ما برین گرز و شمشیر و آهنگ ما از خان تو بسی خوردم و از غریب نوازی تو بسی آسودم</p> <p>۳- نوع رابطه معنایی میان گروه واژه های زیر را بنویسید. (۱)</p> <p>الف) فرقت و وصلت ب) عدالت و عادل ج) درخت و شکوفه د) خلد و بهشت</p> <p>۴- واژه های زیر از نظر ساختمان کدامند؟ (۱)</p> <p>الف) لبخند ب) شاگرد ج) شبرو د) خودخواه</p> <p>۵- مفرد جمع های مکسر زیر را بنویسید. (۰/۵)</p> <p>الف) نفوس ب) خطوط</p> <p>۶- زمان و معنای فعل مقابل را بنویسید. "چو رعد خروشان یکی ویله کرد" (۰/۵)</p> <p>زمان : معنی :</p> <p>۷- نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. (۱)</p> <p>ای تو <u>رِمه</u> سپرده به <u>چوپان</u> گرگ طبع</p> <p>۸- درباره کاربرد معنایی «بر» در بیت زیر، توضیح دهید. (۱)</p> <p>بزد بر کمر بند گرد آفرید زره بر برش یک به یک، پردرید بر : بر : بر : بر :</p>	الف
۸		<p>قلمرو فکری</p> <p>معنی بیت ها و جمله های زیر را بنویسید.</p> <p>۹- شخصی بزی را جلاجل در گردن، محکم بسته ، از پس او می دوید. (۰/۵)</p> <p>۱۰- کافتاب نعمتم شد زیر میغ (۰/۵)</p> <p>۱۱- خاک مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است. (۰/۵)</p> <p>۱۲- تا چون بر رقعۀ من اطلاع یابد ، قیاس کند که مرا اهلّیت چیست. (۱)</p> <p>۱۳- کمان را به زه کرد و بگشاد بر نبد مرغ را پیش تیرش گذر (۱)</p>	ب

- ۱۴- مرا مادرم نام مرگ تو کرد
 ۱۵- موضع را خالی یافت (۰/۵)
 ۱۶- تا آنجا که ممکن است بار بشر را به دوش گرفتن (۰/۵)
 به پرسشهای مطرح شده پاسخ دهید.
 ۱۷- بیت زیر بر چه مفهومی تاکید دارد؟ (۰/۵) هر دو نی خوردند از یک آبخور این یکی خالی و آن پر از شکر
 ۱۸- در بیت « آمد آورد پیش خیر فراز گفت گوهر به گوهر آمد باز » (۱)
 مقصود از گوهر اول و دوم چیست؟ گوهر اول: گوهر دوم:
 ۱۹- در مصراع اول بیت زیر شاعر بر چه تاکید دارد؟ (۰/۲۵)
 چون بگشایم ز سر مو شکن ماه ببیند رخ خود را به من
 الف) صافی و زلالی چشمه ب) شانه کردن موی پر شکن
 ۲۰- ضرب المثل « گندم نمای جو فروش » در سرزنش چه کسانی به کار می رود؟ (۰/۲۵)
 ۲۱- به نظر شما چرا رستم پیاده به جنگ با اشکبوس می رود؟ (۰/۵)
 ۲۲- پیام نهایی دو مصراع آخر شعر زیر چیست؟ (۰/۵)
 و مریم هر شب روی شن ها / به انتظار مهدی می نشیند /
 و گل هایی را می چیند / که از انگشتان شهیدان می رویند.

قلمرو ادبی

۲۳- موارد ردیف الف را به موارد ردیف ب وصل کنید.

الف : شعر	ب : آرایه های ادبی
شود کوه آهن چو دریای آب اگر بشنود نام افراسیاب	اغراق
گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید	تشخیص
گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد به بویش روان	ایهام
آسمان را دیده ام که در انتظار سپیده دم می لرزید .	سجع
	جناس

- ۲۴- معنی کنایه‌ای عبارت « عنان را گران کرد » چیست؟
 ۲۵- قسمت مشخص شده دارای کدام آرایه ادبی است؟
 حسرت نبرم به خواب آن مرداب کارام درون دشت شب خوابیده است
 ۲۶- مشبه و مشبه به را در این عبارت مشخص کنید.
 بدان که قرآن مانند است به بهشت جاودان . مشبه : مشبه به :
 ۲۷- سجع را در عبارت زیر مشخص کنید .
 در بهشت از هزار گونه نعمت است و در قرآن از هزار گونه پند و حکمت است .
 ۲۸- کتاب " هفت پیکر " از کیست؟
 ۲۹- موثر ترین شیوه‌ای که مولوی در مثنوی معنوی از آن بهره می گیرد، است .
 مصراع های بیت ها را کامل کنید .
 ۳۰- از این خطّه نغز پاک
 و زین خاک جان پرور
 ۳۱- چو هنگامه تازه شد
 دگر باره پر آوازه شد
 ۳۲- خروشان و جوشان به کردار موج

 ۳۳-
 هم او مر شما را نگهبان بود

کلید سوالات پایان ترم نوبت دوم سال تحصیلی

نام درس: ادبیات فارسی
 نام دبیر:
 تاریخ امتحان:
 ساعت امتحان:
 مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) حاذق : ماهر ، وارد (ب) ستوه : درمانده ، خسته	ج) نمط : روش ، راه ، شیوه
۲	حقه / گذارد / نظاره / خوان	د) میغ : ابر
۳	الف - فرقت و وصلت : تضاد ب- عدالت و عادل: هم خانواده ج - درخت و شکوفه :شبکه معنایی د - خلد و بهشت : مترادف	
۴	لبخند: مرکب شاگرد : ساده شبرو: مرکب خودخواه: مرکب	
۵	نفوس: نفس خطوط: خط	
۶	زمان : ماضی ساده معنی : فریاد زد	
۷	رمه : مفعول چوپان : متمم	
۸	بر: حرف اضافه بر: حرف اضافه بر: پهلو بر : پیشوند فعل	
۹	۹- شخصی زنگوله ای را در گردن بز محکم بسته بود و به دنبال آن می دوید .	
۱۰	طوطی که همانند آفتاب سبب رونق بازار و روزی من بود زیر ابر پنهان ماند .	
۱۱	خاک نشانه خلق آفرینش در برابر بی نیازی پروردگار است .	
۱۲	به محض این که نامه مرا بخواند در می یابد که جایگاه و مقام من چیست .	
۱۳	تیر را در کمان نهاد و آماده پرتاب کرد ، هیچ پرنده ای از دسترس تیرش در امان نبود .	
۱۴	مادرم نام مرا کشنده تو (قاتل) نهاد و زمانه مرا پتکی قرار داد که به سر تو بخورم .	
۱۵	آن مکان را خالی از سکنه دید.	
۱۶	تا جایی که ممکن است بار بشر را به دوش می گرفت.	
۱۷	پرهیز از سطحی نگری	
۱۸	گوهر اول: سنگ قیمتی گوهر دوم: خیر	
۱۹	ب) شانه کردن موی پر شکن	
۲۰	ریاکار	
۲۱	برای تحقیر نمودن دشمن	
۲۲	شهیدان زمینه ساز قیام حضرت مهدی هستند.	

ب : آرایه های ادبی	الف : شعر	۲۳
← اغراق	شود کوه آهن چو دریای آب اگر بشنود نام افراسیاب	
← تشخیص	گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید	
← ایهام	گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد به بویش روان	
سجع	آسمان را دیده ام که در انتظار سپیده دم می لرزید	
← جناس		
	متوقف کردن اسب	۲۴
	استعاره (تشخیص)	۲۵
	مشبه: قرآن مشبه‌به: بهشت جاودان	۲۶
	نعمت و حکمت	۲۷
	نظامی	۲۸
	تمثیل است	۲۹
	از این خطّه نغز پدارم پاک و زین خاک جان پرور تابناک	۳۰
	چو هنگامه آزمون تازه شد دگر باره ایران پر آوازه شد	۳۱
	خروشان و جوشان به کردار موج فراز آمدند از کران تا کران	۳۲
	شما را چو باور به یزدان بود هم او مر شما را نگهبان بود	۳۳
نام و نام خانوادگی مصحح :	جمع بارم : ۲۰	
امضاء:		